

"...

II- İTİRAZLARIN GEREKÇESİ

20.11.2003 ve 24.3.2003 tarihli başvuru kararlarının gerekçe bölümleri şöyledir:

“Anayasa'nın 2. maddesinde Cumhuriyetin temel nitelikleri arasında sayılan hukuk devleti, insan haklarına saygılı ve bu hakları koruyucu, adaletli bir hukuk düzeni kuran ve bunu sürdürmekle kendini yükümlü sayan, bütün işlem ve eylemleri yargı denetimine bağlı olan devlettir.

Kişi ve kuruluşların devlete güven duymaları, maddi ve manevi varlıklarını korkusuzca geliştirebilmeleri, temel hak ve özgürlüklerden yararlanabilmeleri ancak hukuk güvenliği ve üstünlüğünün sağlandığı bir hukuk devleti düzeniyle gerçekleştirilebilir.

Yetkililerle güçlendirilmiş olan hukuk devletinin vergilendirme konusunda gerekli düzenlemeleri gerçekleştirirken hak ve özgürlükleri koruması, devlete kaynak sağlamak amacıyla hukuksal ilkelerin yıpranıp yıkılmasına duyarsız kalmaması ve gelir elde edilmesi amacıyla hukuk devleti niteliklerinden vazgeçmemesi gerekir.

Anayasa'ya aykırı olduğu görüşüyle iptali istenilen “vergi mahkemesinde” ibaresinin yer aldığı, 4811 sayılı Kanunun 20'nci maddesinin (2) no.lu bendinde, önce genel kural koyulmuştur. Buna göre, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce (27.02.2003 tarihinden önce) yapılan ödemelerin bu Kanun hükümlerine dayanılarak ret ve iadesi yapılamayacaktır. Ancak maddenin devamında bunun istisnası getirilmiştir. Bu istisna, Kanunun 3'üncü maddesinin uygulanmasına yönelik bir istisnadır ki, buna göre, vergi mahkemesinde devam eden davalar için 3'üncü madde hükmünden yararlanılmak üzere yapılan başvurular üzerine, dava konusu olan bu tarhiyatlara karşılık, Kanunun yürürlük tarihinden önce ödenen tutarlar nakden veya mahsuben iade edilebilmektedir.

Bu hükümde atıf yapılan “Kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan kamu alacakları” başlıklı 3'üncü maddeyi incelediğimizde, kanun koyucunun mükelleflerin kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan kamu alacakları için de Vergi Barışı Kanunundan faydalandırılmaları hususunda davanın safahatına göre bir ayrıma gittiği görülmektedir.

Buna göre, Kanun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla vergi mahkemeleri nezdinde dava açılmış ya da dava açma süresi henüz geçmemiş olan tarhiyatlar ile itiraz ya da temyiz safhasında bulunan veya itiraz ya da temyiz süreleri henüz geçmemiş olan tarhiyatların Vergi Barışı Kanunundan faydalandırılma koşulları ödenecek vergi yüzdeleri açısından farklılaştırılmıştır. Fakat önemli olan husus şudur ki, madde ile, ilk derece mahkemesi olan vergi mahkemesindeki yargılaması tamamlanmış olduğu halde itiraz veya temyiz safhasında bulunan tarhiyatlar için de Vergi Barışı Kanunu'ndan yararlanma hakkı getirilmiştir.

4811 sayılı Yasanın 3'üncü maddesi ile temyiz veya itiraz safhalarında bulunan davalara konu tarhiyatlar için mükelleflere bu hak verilmişken, aynı Yasanın 20'nci maddesinin (2) no.lu bendinde yer alan “vergi mahkemesinde” ibaresi ile, bu mükellefler arasında bir ayrıma gidilmiştir. Uyuşmazlığı temyiz ya da itiraz safhasında bulunan mükelleflerden, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce vergilerini, cezalarını, gecikme faizlerini ödemiş olanların, 3'üncü maddeden faydalanmaları amacıyla başvurmuş olsalar dahi, yaptıkları bu ödemelerin nakden veya mahsuben iadesi yapılmayacaktır. Bunun diğer anlamı, bu mükellefler

davalarından vazgeçseler dahi, Vergi Barışı Kanununun 3'üncü maddesi hükmünden faydalanamayacaklardır. Bu durum, uyuşmazlığı temyiz veya itiraz safhasında olup da bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce vergisini, cezasını, faizlerini ödeyen mükellefler aleyhine bir sonuç doğurmakta olup, Kanun hükmünün, vergiyi zamanında veya zamanından önce ödememeyi teşvik edici mahiyette olduğu görülmektedir. Böyle bir sonucun ise Anayasa'nın 2'nci maddesinde ifade edilen “hukuk devleti”, 10'uncu maddesinde ifade edilen “eşitlik ilkesi” ve 73'üncü maddesinde ifade edilen “vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı” ilkesine uygun bulunmadığı görüşüne varılmıştır.

İptale konu edilen yasa maddesinin her ne kadar ülke ekonomik koşullarının gerektirdiği finansman ihtiyacının karşılanması için konulduğu düşünülse dahi, yetkilerle güçlendirilmiş devlet gücünün temel öğelerinden başlıcası olan “Vergilendirme”, adaletli davranışın ve hukuk güvenliğinin en belirgin biçimde yansıdığı alan olup, bu alanda yapılacak olan yasal düzenlemelerin adaletsizliğe ve eşitsizliğe yer vermeyecek nitelikte olması gerekir. Salt devlete kaynak sağlamak amacıyla yukarıda değinilen ilkelere duyarsız kalınarak ve vergi alanındaki güveni azaltacak şekilde yapılan yasal düzenlemelerin hukuk devleti nitelikleriyle bağdaştığından söz edilemeyeceği gibi vergi yükünün ağırlaştırılması ve güvenilir olmayan vergi sistemlerinin uygulanması halinde vergi gelirlerinin azalmasına yol açılacağı vergi biliminin ilkelerindendir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, Mahkememizin bakmakta olduğu davada; dava konusu işlemin dayanağını oluşturan ve davanın çözümünde doğrudan etkisi bulunan 4811 sayılı Vergi Barışı Kanununun 20'nci maddesinin (2) no.lu bendinde yer alan “vergi mahkemesinde” ibaresinin, Anayasa'nın 2'nci, 10'uncu ve 73'üncü maddelerine aykırılık oluşturduğu kanısına varması üzerine bu düzenlemenin iptali istemiyle konunun Anayasa Mahkemesi'ne intikal ettirilmesine, bu kararla birlikte dava dosyasının onaylı örneğinin Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesine ve Anayasa Mahkemesi'nin bu konuda vereceği karara kadar davanın geri bırakılmasına, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesi uyarınca ... oybirliğiyle karar verildi.”